

Felolós szerkesztő: ZODOR KÁROLY
Főmunkatárs: Rothschild Zsigmond
Közlekedés és árak: Rothschild Zsigmond

Bajai Friss Újság

Megjelenik minden nap korán reggel
ELOFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben hazához hordva 1 h. ra 60 fillér
Vidékre postai szétállításal 1 óra 12.

Turisták szerencsétlensége. Az orosz angol konfliktus.

A nagyságos és a t. cz. adoma.

Szinte tengerré szélesedik a sok méka a még több adoma, amely a képviselőház folyosóján az újságírók elméjét meztelenkényíti. Csak a naplapekből derül ki, hogy a miénk-nél ötletesebb, szellemesebb, viczesebb képviselőház nincs a világon. Még Bolicska Béni is viccezel, asiról pedig a krimiesaui vésteteli csatán bántódkó helyiérdekű orosz vélnászt kívánna mintázni egy ismeretlen szobrász.

Szerény újságírók! Ha tél van, ha nyár, ha derült nap van, ha esik, szellemességük műlterét rákanalazzák a nagyságos képviselő urra, mert a puzerádoma így jut diszkontóshöz és a nagyságos adoma, még ha szellemi skrofula tarajosodik az állján, meghatóbb mindig, min az, a melyiket hadastyán-egyleti elnök büfög el: vagyis a t. cz. adománál.

Mert abból a száz-percztől, a mennyi adoma a képviselőház folyosóján termelődik, éppen csak egy perczt keresheti a gazdájál képviselői magaslaton. A maradék ki-zenzenkilenc az újságírók folyosói kaptárjából kerül ki disznek, elszármoltatván a nagyságos ur ölle-rességének főkönyvében „saját” számlára.

Amitől kiderül, hogy a képviselő még a tulajdon szellemességüket, ötletességüket, sőt adomáikat is kézszen kapják. A lefőnségesebb és a legszabad-egyesebb kényelem. A fekmester, ha a magamagasztoltna környezet sütni küldöm, a sültésért számít legalább néhány krajczárt. A képviselő az adomát, ötletet, szelle-nességet kísütve kapja és még a érte járó mosolyt, kacagást, dicső-iséget is lefőnszi.

De vajlon boldog-e a nép, ha oly parafannal bő adoma te-mésünk az időn. Boldog-e, hogy a ki mandá-lyommal jár a magyar földön, adomából két bokrotát az „Isten talap-lához.” Boldog-e, hogy Gabányi Miklós, a szellemesség ugarán való szlafufutásban a legjobban dresszi-voztó ötletesség se érhetné utól?

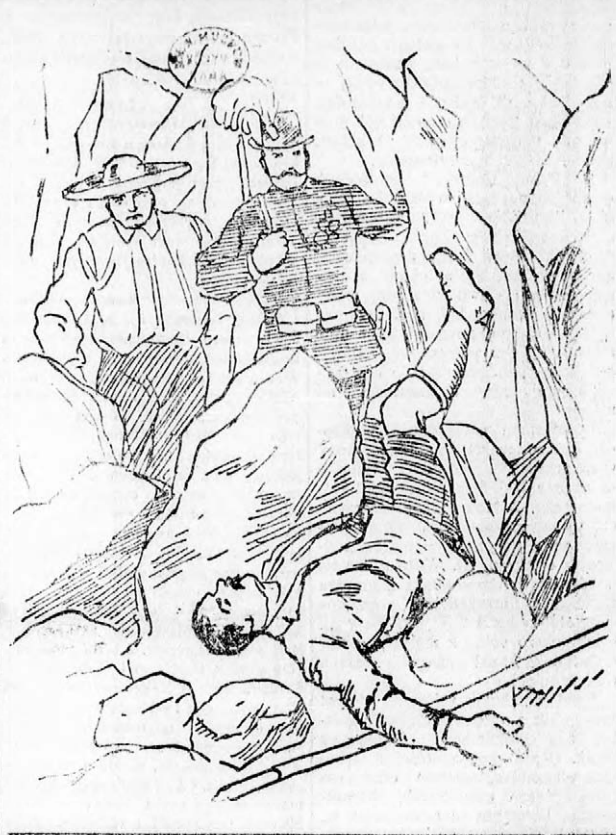
Megjnt csak azt állítom, hogy lelet a tudományunk. A tekintetünk rátapad a képviselőházra, a melynek tagjairól írunk, mintha villamos jelvmpák volnának, holott mécses is sítg akad köztük egy-egy. A képvé-

selőház minden írásunk, holott az osztályuralom adoma magazinja ép-pen nálunk nem jelent semmit.

Mit is jelentene, a mikor Apponyi és Tisza bravuros kettőse daczára harmincz százalékkal emelkedett az élelmi-szerak ára. És éppen tegnap.

Szerencsétlenül jart turisták.

A hegy-mászás vakmerő sportjának i-mét ál-d zafai vannak. Két helyen is tört n turistá-szerencsétlenség, az egyik magyar földön a Tátrában. Két berlini turista, mint Tétra-tú edről jelentik, vezetőik kísérelésben két nappal ezelőt nekifutott a Pátria-csus megmászásának. Ennek a hegy-csúcsnak a hűs órma csak kétezerernyyszáz méter magasra ugron, a megmászását azonban a legveszedelmesebb vállalkozásnak tartják. A berliniek kedvet kaptak a ritka turista-vilákozshoz megmászották a két vezetőnek, hogy a legveszedelmesebb útra vezessék föl őket. A vezetők kijelentet-tek, hogy nem kísérik el a börtiniket erre az utukra, sőt nekik is tanácsolták, hogy mondjanak le tervükről. Hiábavaló volt a jó tanács, a két turista nekivágtott a hegy-csúcsnak, vezetőik nélkül. Huszon négy óra mulott el azóta a berliniek nem jöttek vissza Tátrafüredre. Elmaradá-suk aggodalmat kellett a csendőrokből és néhány vezetőből alakult csoport kuta-tukra indult. Tegnap este azután megta-állták az egyiket, Wehr Osváldot egy neyeven méter mélységű szakadékban, hezuzott koponyával, összeörögt tagokkal, holtan. Egy cserhaji csendőr és Csátráy Pál vezető akadtak rá. A másik turi tának a kinek nevét eddig még nem tudják, si-került a Csó-batói vándorozomna, a hol azután eszméletét veszítve, összeresgett. Sz-ülése súlyos ruhája rongyokban lögött a róla. A halott Wehr fiatal és herkulei termelt ember volt, egyetlen fia egy özvegyasszonynak. A két turista már lónn volt a Pátria-csuson, a mikor vihar támadt a térség eszt. Sielve a völgybe akartak jutni, de a csusz: való az sz leereszkedő-ükben megcsuszta-ak a szakadékba gurultak. Wehr zsebében kétszáz Foronra pénzt találtak. Érdekes, hogy ugyanabban az időben, amikor ez a turista-sze-oresztlenség történt, a szó z trónörökös is mázskát a Tátrában, Spitz-koof Pál vezetővel a Halastó és a Tenger-szem között. Amikor a vihar kőtört, a sász trónörökös azt mondta a vezető-nek, hogy menjenek addig, amíg olyan síkfelület nem találják, amely mögött megpihentek. A vezető azonban azt felelt a trónörökösnek, hogy a szubog-zóban egy trapozát sem szabad levábn-menni, mert megeresznek a lezuulók a hegyről. A trónörökös azt fordult az megmondást tőre, hogy a létező verio az ereszt a csak a után oozdott el helyéről, mikor a vihar megszűnt. — A másik turista-er se ölenség, mint G e b é-ien két, Keldinben történt. Bld Rouze csendőro-ó: havasi gyűjő szedése köz-ében megbolított, leest a szikáról s bold-uzodva szent a völgybe.

Marcz egy püspök-jelölt ellen.

Írtunk róla, hogy a kormány jelöltja a nési püspöki székre Várady Arndt címzetes püspök Írtunk arról is, hogy Sulyok István szeminariumi rektor mi módon akadályozta meg máig Várady püspökké kinevezését a Szentiskőné. Ebben a kényes ügyben egy csanádmezei főpap kijelentette, hogy dacra annak hogy Sulyok István tany az főlelentő-tett a Szentiskő-hez és ez a kijelentés tanyog nem let meg a valóság, — azért Sulyok megsemm nevezhe ő denuncziának. Amny-neve után ívél áll, hogy Vár dy címze-tes püspök teljesen méltó a pücsi püspö-ki méltóságra. — éppen oly mértékben hi-zeny-s hogy Sulyok István föl em-tés-ében nem vezetléis olyan szempontok mint amiók egy denunczián vezetnek Sulyok egyike az egyházmegye legkiva-lyb papjainak — ez bizonyítva az a lőru mény, hogy arány az fiatlon verte-tek a szeminarium re-teri állását. Akik azonban Sulyokot személyesen is-merik, tudják róla, hogy kenény akara-ratu hajlatatlan ember és saját neze-til mindenron érvényesíteni akarja.

radly újság író leendő kinevezése temer-ült, Sulyok leváltotta szaván, avíket szemlé-szamba megmondott. Nem tud-ható, hogy máig vádakkal illetette a címzetes püspököt, mert hiszen Várady Arndt ott méher, egyházi kválit-sához ség som férhe — de anny legaltbb is valósi ti hogy Sulyok bár a legnagyobb teredésben, de jóhiszeműleg gondolt cele-vedni.

Ezen jóhiszeműségem kivül, a melyek a kiváló fiatal papnak mindenki szivesen koncezdál, eljársát magyarázza még az a közsmert haitalatlansága, melyvel a máok megbolhatása nélkül magocsal reaszakodik a saját helyes, vagy rélt igazsághoz.

Arta vonatkozásig pedig, hogy Sulyok a mokrini adminisztrációt vonatkozott volna elfogadást már jelentették, hogy Sulyok annak engedelmességét megvé-nyesítse akaratának, mindöz ze azt kőlte, hogy ti állna e foglaltása előtt három havi kshadsótt karjon.

Dessewfy püspök megadta a három havi szabadságot, melyet Sulyok arra használt föl, hogy a pápnál kihallga-tásra felmenekztek. Sulyok már el is utazott R mába. Természetes, hogy a csanádi kúrtus élénk érdeklődéssel várta pápai kihallgatás eredményét.

Hosszokkal ezelőt szemlé-sze-ke az mondit Várady Arndt, hogy amennyi-er e ak lehet, meg tova a adlyom az, hogy püspök teljesen, Most a én amikor Vár-

Anglia és Oroszország.

A vöröstengeri kalózkodás ime annyira foglalkoztatja az angol diplomáciát, annyira felháborította az angol közvéleményt, hogy éppen nem csodálkozunk rajta, ha a hatalmas angol Flotta ügyi eldőlésének Port-Saidnál s ennek folytatása lenne a Sarga-tengeren.

Oroszország eljárása teljesen érthetetlen volna, ha... A dolog nyilvánvalóan az, hogy a fehér császár birodalmát a háború eddig már sokkal jobban megviselte, mint gondolták lehetne. Rengeteg hajóhoz még egy angol háború irtózatát is feloldozta: tisztára ugrás volna a mélybe. A Malacca megállítása, a foglalatja tehát Oroszországtól nem valami elhamarkodottság lehetett, hanem némelyek megfontolts.

A „Prinz Heinrich” postájának alkobzása ugyanis, több, mint bizonyos, komédia volt. Precedens akart lenni, semmi egyéb. Bajos elképzelni, hogy a berlini diplomácia, mely mindent a mi német, a legnagyobb energiával megvéd, megvédett volna holmi Pétervárra küldött szemrehányással. Bár nem áldozta fel egy pomerániai esztajnt sem idegen érdekekért: de egy hárszalt sem hagy elpusztítani, a mi német.

Ilyenformán a logikus gondolkodás csak odavezet bennünket, hogy Oroszország támaszkodik valakire és ez a valaki nem más, mint Németország. A kieli esküvőzés ugyan ezt valószínűtlenné teszi, de a diplomáciaiban megértünk mi már bízhatatlanebb dolgokat is. Witte és Bülow találkozás és konferéncia bizonyára nemcsak a kereskedelmi szerződések keretén belül mozgott. Ez csak lepel, takaró volt, a melyet, mikor lerántának, annál nagyobb lesz a világ árulata.

Azért mondanak valószínű dolgot azok, akik a vöröstengeri konfliktusban egy világháború előzményeit látják. Olyan meglepetésekre lehetünk elkészülve, amelyre csak nagyon kevesen számítottak. Németország, bármennyire mosakodik is, nem nézi jó szemmel Japán terület-lását Kelet-Ázsiában, hiszen a kínai királyságnak abszolúte nem volna semmi értelme ilyenformán s hiába esett volna el annyi pomerániai az évezredes kínai falak mögött.

Az angol-orosz konfliktusról különben a délelőtti folyamán a következő táviratokat kaptuk:

London, júl. 22.

Az Egyesült Államok kormánya, sajtója és a közvélemény nagy igazságszállal tárgyalja Malacca elköpásznak esetét, amely a kormányzóról megdöbbentette.

A konzervatív *Journal Post* azt írja, hogy Oroszország eljárása még akkor is, ha a diplomácia kiuntatja róla, hogy nem sértette meg a népjóköz, ostoba volt: két nap alatt elkerült Oroszországnak nagy a haragjaita Angolországtól és magától előidégenitnie Németországot.

A *New York Times* 21-iki száma így ír: Oroszország későbbesében ország s más európai hatalmak is háborúba akar kerülni.

Páris, júl. 22.

Az angol-orosz konfliktust itt nagy figyelemmel kísérik. Az angol nagykövettel a tegnapi diplomáciai fogadás alkalmával Delcassé külügyminiszter előtt nem titkolt, hogy kormánya ezt az esetet rendkívül komolyan tartja. Az angol nagykövet nem kérte ugyan Delcassé-t, hogy Franciaország is avatkozzék a bonyodalomba, de a külügyminiszter az angol nagykövettel előadása olyan bizonyos volt, hogy Franciaország

a világbéke fenntartása körül nagy érdeket szerez, ha bizalmas módon belemély gyakorol a bonyodalom elintézésére.

London, júl. 22.

A legújabb jelentések szerint az angol Földközi tengeri hadóraj a Dardanellák torkolatához indul és azt tényleg el fogja zárni.

Szoz, júl. 22.

Most tudódik ki, hogy az egyiptomi kormány Abbas nevű gőzöse hétfőn a Vörös-tengerre indult, ezt hiszik azért, hogy követelje, hogy a Szofolepsz és Peterburg nevű orosz hajókat a Vörös-tengeren való áthaladásra felvett hajókalauzok a hajót elhagyják.

London, júl. 22.

A *Daily Mail* jó forrásból arról értesül, hogy Oroszország kész a Malaccát szabadon bocsátani, azonban ezzel Angolország nagyon komoly követeléseinek csak egy részét teljesítendő. Angolország el van köelve arra, hogy érvényt szerez a párisi szerződés anna rendelkezéseinek, amelyek a hadihajóknak Dardanellákban való áthaladásáról szólnak.

London, júl. 22.

A *Daily Telegraph* írja a Malacca kérdésében. Nem lehet több kétkedni az Anglia és Oroszország között való feszültség, hogy mely voltában. Az esetet tényleg el lehetne intézni a két nemzet méltóságának megőrzése nélkül, ha nem maradna fenn ama súlyos kérdés, hogy milyen osztályhoz kell sorozni az olyan hajókat, mint a Peterburg. Egy értesülünk, hogy az orosz csárnak jelentették, hogy az orosz hajóhad ama hajóira lőnek-ha megkísérinék az angol hajók fenntartását vagy tengeri bálóként elcsúsztatásuk, ha eme megatartásuktól el nem térnek. Arról is értesülünk, hogy a török kormány lépéseket tesz, hogy az ilyen hajókat a Dardanellákban való átvonulását megakadályozzák. A kérdések semmi köze nincs a tavalyi keleti háborúhoz. A *Standard* írja: A Malaccánál orosz őrszel alatt való utja Port-Saidba a válaszó még lényegesen súlyosbította. Mátódságunk és marunk becsülete kívánja, hogy a gőzöst elbocsássák, mielőtt a Balti-tengerre érkezik. A közvélemény hajóhad tengerre utasítást kapott és ha a Malaccát nem bocsátják szabadon, akkor azt elfoglalják, mielőtt még a Gibraltári szoroson átvonulhatna.

London, júl. 22.

A *Standard*nak jelentik Odesszából: A czári flottának most Szabasztopolban időző három cirkálóhajója parancsot kapott, hogy további utasítások megérkezéseig Pétervárról ne vegyen fel fegyvert és szenet.

London, júl. 22.

Lord Courson kijelentette tegnap, hogy világháború esetén a döntés sem Doverben, sem Londonban, hanem A síában következne be. Egyébként azt hiszi, hogy a bennszüött államok fenn fogának maradni; Kitchenerre pedig nagy feladatok várnak. Szerinte nagy események Lüsszben állunk.

Port-Said, júl. 22.

Aniwerpenből érkezett jelentések szerint a Malaccán munióci és hajó-osonalkalkatások vannak, a melyeknek rendeltetési helye Moji japán kikötő volt.

Berlin, júl. 22.

A Malacca elköpásznak esetéből írja a *Vossische Zeitung* londoni tudósítója: Nem a Malacca az első brit hajó, a melyet az oroszok elköpásztak. Az Allantion nevű angol gőzöst, a mely június 16-án közzénnel megrakodva a koreai tengeri uton haladt, az orosz flotta Wladiswostokba hajtotta s az még ma is ott van.

London, júl. 22.

Tengerészeti és kormányzóközben megoszlanak a vélemények a Malacca elboc-

zása miatt teendő rendszabályok körül. Egyelőre határozatlan követelik, hogy a Földközi-tengeri brit hadóraj parancsokba tartoztassa fel a Malaccát és ejsze foglalj orosz jevénységét: mástelő utalnak arra a vesszelemre, a melyet az Oroszországtól így módon keletkező konfliktus előidézte. A helyzet a Japánnál kötött szerződés követésében készségesen veszedelmes, mert Oroszország sietne szövetségeseiket keresni.

London, júl. 22.

A *Daily News* közli, hogy a dán követ azt mondta a csárnak, hogy ha orosz hajók ezentul angol hajókat feltartóztatnak, akkor az angol hadihajók tüzelni fognak rájuk és elsüllyeszlik azokat, mert a brit kormány elhatározta, hogy az ilyen orosz hajókat pirátlaknak fogja tekinteni.

London, júl. 22.

A Lloyd-ügynökség jelenti, hogy az a pétervári távirat, amely utasítást tartalmazott a Malacca szabadon bocsátására, már csak a Malacca elindítása után érkezett Port-Saidba.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Rég nem látott mezei hadak tünnek fel már korán a folyosón, hogy a miniszterelnök utasítása szerint megszavazták a civilista felemelést.

Percezel Dezős elnök az ülést féltenegy órára nyitotta meg szűfolt pádsorok előtt, mindenképp izgatottan leste a névszerinti szavazás kezdetét. Eöbbs azonban a mentelmi bizottság jelentésén kellett átmenni, amely Lengyel és Zboray ismert ügyében terjesztette a Ház elé jelentését.

Ezután áttértek a szavazásra. A szavazás alatt az összes képviselők helyükön maradtak, mert nem tudták előre, hol akad egy pikáns csemege. A szavazás különben az „O” betűnél kedték, a melyre az ellenzék rögtön megcsinálta a szokásos ellenzékialt.

— Oh, oh, oh...
— Oh be fájl!

A szavazás alatt különösen Zichy Jenő és Bányfi Dezős „nemjő” íetszett az ellenzéknek nagyon és a két kegyelmes urat zajos óvatokban részesítették.

Végre ezen is túlestet és az elnök ki-berdeltette a szavazás eredményét, a mely szerint a civilista mellett 154-en, ellenzék pedig 66 képviselő szavazott, így a törvényjavaslatot 88 szőlőbbséggel elfogadták.
— 88 rendelj — kiáltotta mérgesen Kaas Ivor báro.

A többi határozati javaslatokat természetesen nem elvetették.

A részletes tárgyalásnál Nessi Pál szólott fel rögtön a címzél, mert a törvényjavaslat címét nem szavazozta meg, hanem módosítást adt szavazva a címet „magyar királyi udvartartásra” változtassák. A kormány, a dinasztia minden törekvése, hogy a magyar korona jogait az osztrák javára elhonnalyosítsa. Az előadó pedig tegnap szövegát közösen változtosított ezeknek az intencióknak a hirtelenségre. A törvény — hába ágaskodik az előadó — csak a magyar udvartartásról szólna, mert az osztrákhoz teljesen érvényesülnie kell.

Veres József szintén hangsúlyozza, hogy csak a magyar király udvartartásáról lehet szó a törvény címében. Ő is indítványozza, hogy a régi címmel maradjanak a „császári” szót hagyják el. Az együttes udvartartásból lassanként körös udvartartás lesz, az 1807-es törvény szelleme egyre inkább osztrák érdeket szolgálja lesz.

Gróf Tisza István: Az összes törvények, melyek a király udvartartási költségeiről szólnak, így hangzanak: „O” ország, és kir. apostoli felségek udvartar-

tása. Felolvassa az erre vonatkozó törvényeket.

Posztagy Miklós: Vegyék oda a jeruzsálemi királyságot is!

Gróf Tisza István: Előbb a körülményből persze nem következik semmi, ami meghomályosíthatná a korona önállóságát.

Ezután szavaztak a cím felett. Veres József és Nessi Pál indítványait elvetve, elfogadják a címet.

Az első pontnál gróf Tisza István indítványozta, hogy a javaslatban foglalt határidők egy évvel kitolassanak, azaz a javaslat hatálya 1903 évvel kezdődjék s 1912-ig tartson. Az indítványt elfogadják.

A második kérdésnél a miniszterelnök kiegészítette előbb tett indítványát. Persze azt is elfogadták.

A törvényjavaslatot a holnapi ülésben tárgyalják harmadik olvasásban.

A költségvetés.

Ezután a Ház rátért a költségvetés első tételére, az udvartartás tételére.

Ugron Gábor: Ugy tudja, hogy a civilista felemeléséről szóló törvényjavaslatot beillesztik az első tételhez. De meg kell várni, meg abból törvény lesz.

Tisza István: A törvényjavaslat törvényezőre emelése nem szükséges, hogy az a költségvetésbe illeszkedjen.

Rakovszky István: Csatlakozik Ugron Gábor véleményéhez Megfontolnák, hogy ez a javaslat harmadik olvasásban elvetetik s akkor a budget-törvényben van tétel, melynek fedezete nincs. Az indemnitási törvény az eddigi állapotot fixirozta. Hagyják ezt függőben.

Tisza István: Rakovszky fogalomra varba esett, amikor az indemnitás ar. gumentált. Az indemnitás nem köthet meg a képviselőház kezét abban, hogy a költségvetés egyes tételét miképpen állapítsa meg.

Ráthay László: A Ház szuverenitása dolgában mondták tekintetében igazat az a miniszterelnöknek. De nincs kizárva, hogy a javaslatot a király nem fogja szentesíteni. A javaslat vitája előtt a rosszul értesült király adta az előzetes jóváhagyást, de a vita folyamán kellőképpen informálták az ország vagyoni állapotáról. Ő is a tétel függőbenhagyását kívánja.

A tételt elfogadják.

Ezután a kabinet-iroda tételle követ. kezett. Először Nessi Pál szólt, a ki ki-fogásolta a kabinetiroda költségeit.

Ráthay László kéri, hogy a kabinetiroda nyelve és címere magyar legyen.

Tisza István: A kabinetiroda nyelve a magyar és így az teljesen törvényes. Ezután *Kammerer* előadó ajánlja a gazdasági bizottságnak a képviselőházi alkalmazottak fizetéséről szóló javaslatát elfogadásra.

Ráthay László módosítást ajánl a hivatalnok eskümintájánál.

Nessi Pál és Mezőssy Béla Ráthay javaslatához járulnak.

Rakovszky István ezzel szemben az eredeti szöveg ajánlja elfogadásra, amely szerint a képviselőházi alkalmazottak csak a királyra esküsznek fel.

Nessi Pál és Mezőssy Béla Ráthay javaslatához csatlakoznak, amely szerint az alkalmazottak a „koronázott királyra” esküsznek fel.

Nagy Ferenc szerint a meg nem koronázott királyal szemben hűséggel kell viseltetni. (Nagy zen a baloldalon.)

Pap Zoltán: Nagy Ferenc, a közigazs.

Olay Lajos: Koronázassa meg magát (Derültségek.)

Nagy Ferenc: Nem szabad a parlamentben a királyal szemben hűtlenségre biztatni a nemzetet. (Zen a baloldalon.)

Pap Zoltán: A nemzet igazi vádja. Ráthay Ferenc: Hűtlenség a parlament-

